

**BIURO PREWENCJI KGP
Wydział Prewencji**

**INFORMACJA
dotycząca zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu zaistniałych
na terenie Polski, w okresie 1 listopada 2023 r. – 31 marca 2024 r.
zarejestrowanych w systemie KSIP**

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 145) Policja jest formacją służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony jej bezpieczeństwa, a jednym z podstawowych zadań jest ochrona życia i zdrowia ludzi. Wskazane zapisy ustawy, nakładają na Policję obowiązek podejmowania działań adekwatnych do przewidywanych oraz identyfikowanych zagrożeń. Skuteczne działania Policji w znacznej mierze wpływają na indywidualne poczucie bezpieczeństwa obywateli, a także pozytywny wizerunek formacji.

Okres jesienno-zimowy, w czasie którego zwłaszcza nocą, temperatury spadają poniżej zera, corocznie zobowiązuje Policję do podejmowania szeregu działań mających na celu eliminację zdarzeń w obszarze zgonów osób spowodowanych wychłodzeniem organizmu. Realizując ustawowe zadania, funkcjonariusze Policji „służą i pomagają” osobom szczególnie narażonym na skutki niskich temperatur powietrza, tj. osobom w kryzysie bezdomności, nieporadnym życiowo, czy też znajdującym się w stanie upojenia alkoholowego.

W celu efektywnej realizacji zadań w powyższym zakresie Zastępca Komendanta Głównego Policji Pan nadinsp. Roman Kuster polecił komendantom wojewódzkim/Stołecznemu Policji podjęcie następujących działań zmierzających do ograniczenia sytuacji, mogących skutkować zgonem osoby z powodu wychłodzenia organizmu (pismo z dnia 16 października 2023 r. l.dz. EP-5711/2023 oraz z dnia 2 grudnia 2023 r. l.dz. EP-6519/2023):

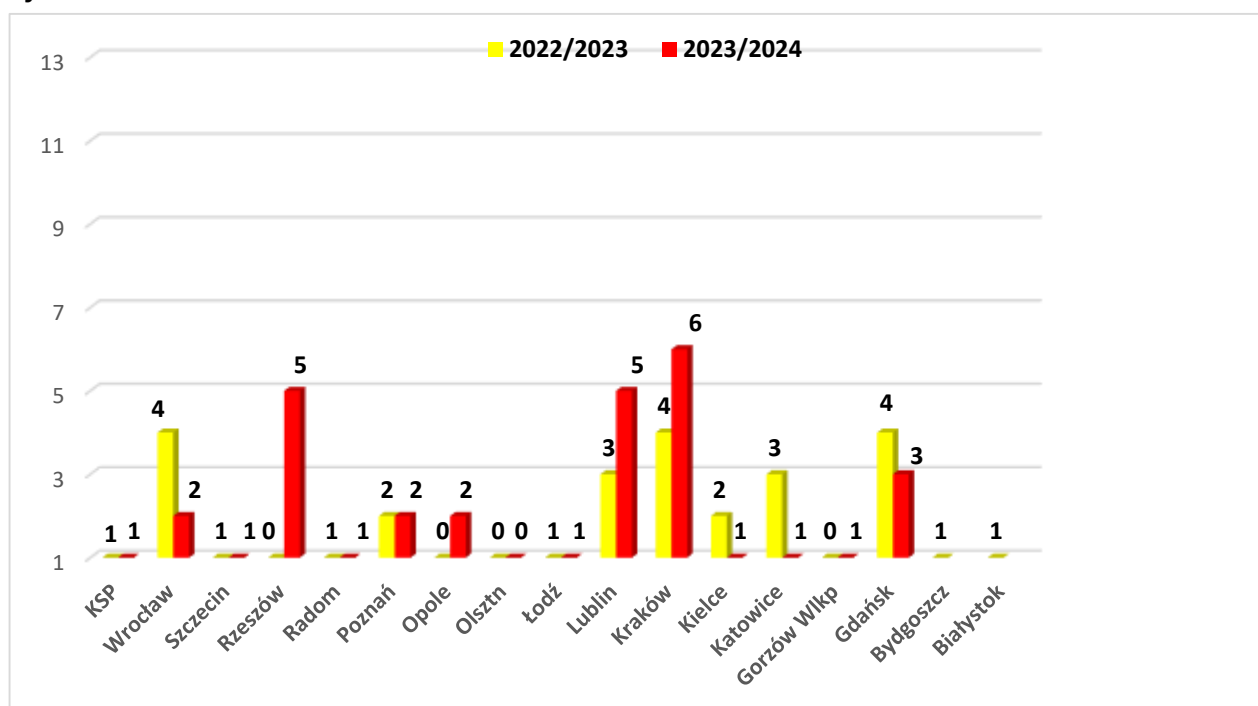
- nawiązanie aktywnej współpracy z władzami samorządowymi oraz instytucjami i organizacjami pomocowymi celem aktualizacji danych adresowo-kontaktowych, które w jednostkach organizacyjnych Policji winny być dostępne całodobowo,
- zidentyfikowanie grup osób wysokiego ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska bezdomności i bieżące monitorowanie jego skali – m.in. z wykorzystaniem narzędzia jakim jest Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, gdzie jedną z kategorii zagrożeń jest „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”,

- podejmowanie przedsięwzięć, w tym z wykorzystaniem dostępnych kanałów informacyjnych (strony internetowe, współpraca z mediami lokalnymi) mających na celu uwrażliwienie społeczności lokalnych na negatywne skutki działania niskich temperatur oraz potrzeby i możliwości sygnalizowania poszczególnych przypadków zagrożeń,
- prowadzenie rozpoznania osobowego pod kątem ujawnienia osób starszych i niedołączonych mieszkających samotnie, celem podejmowania stosownych do zagrożeń działań,
- prowadzenie działań informacyjnych wśród osób nieporadnych życiowo, a także bezdomnych w zakresie możliwości uzyskania pomocy,
- identyfikowanie i przekazywanie do właściwych ośrodków pomocy społecznej informacji dotyczących osób samotnych, które ze względu na sytuację życiową (podeszły wiek, niepełnosprawność, w tym także umysłową) mogą być szczególnie narażone na skutki działania niskich temperatur.

Realizując zadania zgodnie z właściwością merytoryczną, Biuro Prewencji KGP corocznie monitoruje obszar dotyczący zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu, m.in. prowadząc codzienną statystykę opartą na danych gromadzonych w KSIP.

Poniższy wykres obrazuje liczbę zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu w okresie od 1 listopada do 31 marca w latach 2023/2024 w porównaniu do tożsamego okresu 2022/2023. Dane pozyskane z KSIP, według stanu na dzień 1 kwietnia 2024 r., uporządkowane zostały według garnizonów.

Wykres nr 1.

W okresie od 1 listopada 2023 r. do 31 marca 2024 r. na terenie Polski zarejestrowano **32** zgony osób z powodu wychłodzenia organizmu, tj. o **4** więcej niż

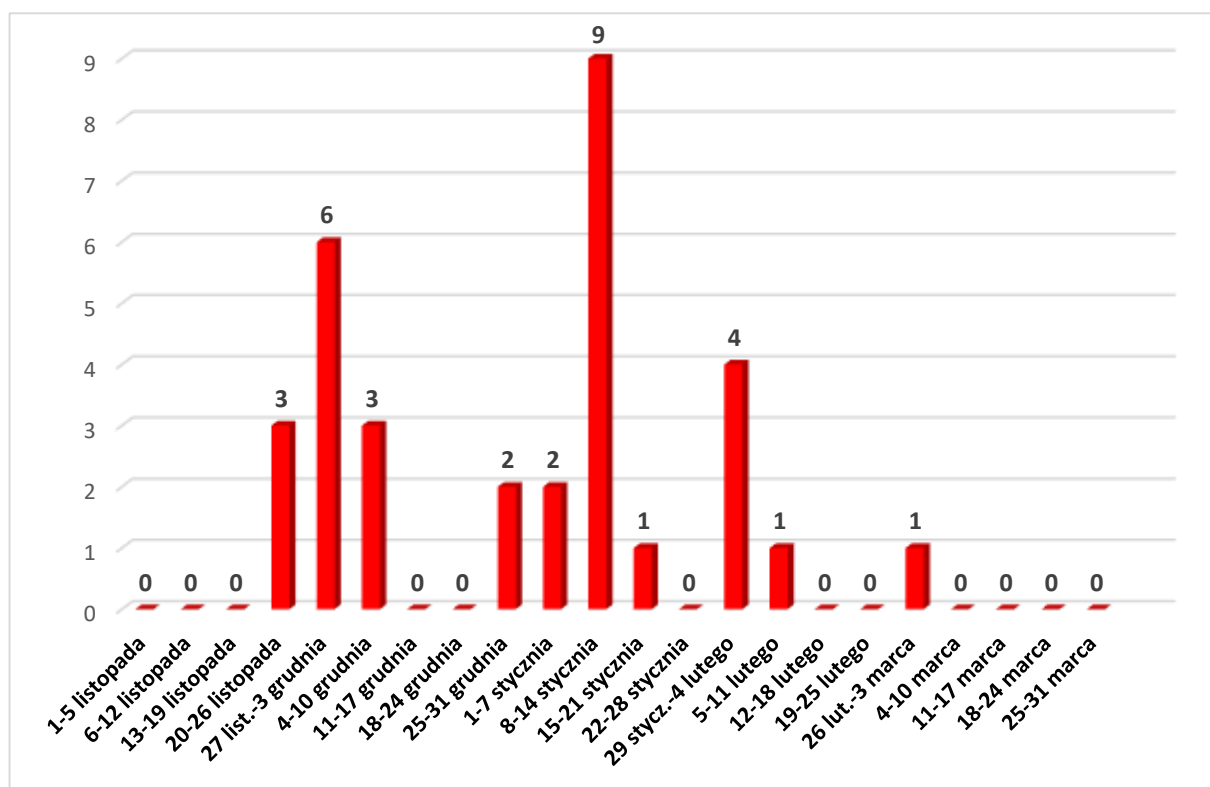
w analogicznym okresie 2022/2023, kiedy to zaistniało **28** takich przypadków. Dynamika w tym zakresie wyniosła **114,28%**.

W monitorowanym okresie 2023/2024 największą liczbę zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu odnotowano w garnizonie małopolskim (6), następnie w garnizonach: podkarpackim i lubelskim (po 5), natomiast na terenie garnizonu: warmińsko-mazurskiego, kujawsko-pomorskiego, podlaskiego, nie odnotowano żadnego takiego przypadku.

W okresie od 1 listopada 2023 r. do 31 marca 2024 r. wzrost liczby zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu odnotowano na terenie pięciu garnizonów. Spadek liczby zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu zarejestrowano w czterech garnizonach: dolnośląskim i śląskim (po 2) oraz świętokrzyskim i pomorskim (po 1). Natomiast na terenie garnizonu stołecznego, zachodniopomorskiego, mazowieckiego, wielkopolskiego i łódzkiego liczba odnotowanych zgonów osób z tego powodu nie uległa zmianie.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu na terenie Polski w ujęciu tygodniowym, za okres od 1 listopada 2023 r. do 31 marca 2024 r. Dane wygenerowano z KSIP, według stanu na dzień 1 kwietnia 2024 r.

Wykres nr 2

Analiza danych przedstawionych na wykresie nr 2 wskazuje, iż najwięcej zgonów osób spowodowanych wychłodzeniem organizmu odnotowano w okresie od 8 do 14 stycznia 2024 r., tj. 9 przypadków.

Odnosząc się do poszczególnych miesięcy okresu zimowego 2023/2024 należy wskazać, że najwięcej zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu miało miejsce w styczniu – 14. W listopadzie odnotowano 8 zgonów, w grudniu 6, w lutym 3, a w marcu 1 z powodu wychłodzenia.

Dodatkowo, z informacji zawartych w *Biuletynach Monitoringu Klimatu Polski* opracowywanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy wynika, iż średnie temperatury powietrza w Polsce w poszczególnych miesiącach przedstawiały się następująco:

listopad 2023 r. – ok. 4,2 °C;
 grudzień 2023 r. – ok. 2,0 °C;
 styczeń 2024 r. – ok. -0,3 °C;
 luty 2024 r. – ok. 5,7 °C;
 marzec 2024 r. – ok. 2,5 °C *.

*(dane pochodzą spoza IMiGW – są jedynie wstępne, mogą ulec zmianie)

Temperatury powietrza w miesiącu lutym 2024 r. w Polsce były ekstremalnie wysokie (jak i na całym świecie) względem warunków wieloletnich (1991-2020) i niewątpliwie miały wpływ na mniejszą liczbę zgonów osób w wyniku wychłodzenia organizmu (w lutym 2024 r. odnotowano 3 zgony, w lutym 2023 r. 5 zgonów).

Zgony osób z powodu wychłodzenia organizmu z podziałem na miejsce zdarzenia, w okresie od 1 listopada 2023 r. do 31 marca 2024 r., przedstawione zostały w tabeli nr 1. Dane wygenerowane zostały z KSIP, według stanu na dzień 1 kwietnia 2024 r.

Tabela nr 1.

	dom, mieszkanie	kl. schodowa, piwnica	posesja, pomieszczenie gospodarcze	pustostan, garaż	ogródki działkowe	wiata śmietnikowa	ulica, droga	park, skwer	łąka, pole, las, rzeka, sad	inne	SUMA
Listopad 2023			1	2			3	1		1	8
Grudzień 2023				2			1	1		2	6
Styczeń 2024	1		3	2	1		3	1	1	2	14
Luty 2024			1						1	1	3
Marzec 2024								1			1
SUMA	1		5	6	1		7	4	2	6	32

Dane zawarte w tabeli nr 1 wskazują, że najczęściej przypadków zgonów z powodu wychłodzenia organizmu odnotowano w takich miejscach jak: ulica, droga (7) pustostan, garaż (6), posesja, pomieszczenie gospodarcze (5).

Do miejsca określonego jako *inne*, kwalifikowano wszystkie wydarzenia zarejestrowane w systemie KSIP, z opisu których nie wynikało (np. z powodu lakonicznego wpisu) gdzie zwłoki zostały odnalezione lub też wskazane miejsce było inne niż wyeksponowane w powyższej tabeli.

Należy zauważyć, iż część zgonów osób w wyniku wychłodzenia zaistniało w takich miejscach, w których potencjalne działania prewencyjne różnego rodzaju służb, w tym Policji, są ograniczone.

Na podstawie informacji zawartych w opisach wygenerowanych zdarzeń z KSIP, Biuro Prewencji KGP monitorowało liczbę zgonów osób bezdomnych z powodu wychłodzenia organizmu. W okresie od 1 listopada 2023 r. do 31 marca 2024 r., odnotowano 12 takich przypadków (8 przypadków w okresie zimowym 2022/2023), co stanowi 37,5% wszystkich zarejestrowanych w systemie KSIP zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu w tym okresie.

Z ogólnej liczby zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu, 28 przypadków stanowili mężczyźni, a 4 kobiety. Podkreślenia wymaga również fakt, iż z przeprowadzonej wstępnej analizy wynika, że w 3 przypadkach, osoby bezpośrednio przed zamrożeniem spożywały alkohol.

Przy identyfikowaniu grup ryzyka pomocna była m.in. Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, gdzie jedną z kategorii zagrożeń jest „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”. Zgłaszane zagrożenia weryfikowane były na bieżąco przez funkcjonariuszy Policji.

Tab. 2 Kategoria zagrożenia „Osoba bezdomna wymagająca pomocy” w KMZB

Kategorie zagrożeń	Ogółem	Niepotwierdzone	Potwierdzone	Potwierdzone (wyeliminowane)	Potwierdzone (przekazane poza Policję)	Weryfikacja	Żart lub pomyłka	Nowe
Osoba bezdomna wymagająca	1380	776	102	354	12	40	87	9

Na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa w okresie od 1 listopada 2023 r. do 31 marca 2024 r. odnotowano 1380 zgłoszeń w kategorii „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”, a potwierdzone przez Policję zgłoszenia stanowiły ok. 36,19% ogółu zgłoszeń w tej kategorii.